

DELBÁCSKA

Muzeum

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg 'Ostobodjenja 3. szám, (Wagner palota) Telefonszám: 137, éjjel 488. Sürgőny cím: „Délbácska” Novisad.

NOVISAD, 1927. MÁRCIUS 18.

PÉNTEK

Előfizetési ára: egy óra 40 din; három óra 120 din; fél évre 240 din. és egész évre 480 dinár. Egyesszám ára hétköznap 150 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

Kultura és civilizáció

Kevesen tudják, hogy ennek a két fogalomnak nincsen semmi közegymáshoz. A kultúrember lehet civilizálatlan és a civilizált ember kulturálatlan. A civilizáció az emberiség külső máza, míg a kultúra benső értékeket jelent. Hogy drasztikus példákkal szolgáljunk, az amerikai jenkli civilizált ember, de nem kultúrember. Az amerikai 60 emeletes modern palotákban lakik, a repülőgéptől egészen a rádióig a civilizáció minden vívmányait száz százalékgig kihasználja, de ugyanakkor hajlandó egy dollár haszon ellenében egész generációkról a bőrt lehuzni. Az indus fakir nem civilizált ember, de feltétlenül kultúrember, mert vannak belső lelkiértékeket tartalmazó fix pontjai, melyektől nem tágit s melyeket nem áldoz fel a csak a testet szolgáló civilizáció talmi értékeiért. A kultúra nagyobb érték, mint a civilizáció és az emberiségnek az a két hatalmas mozgatója fordított arányban eltávolodik egymástól. Mennél nagyobb a civilizáció, annál kisebb a kultúra. A Földszigetek primitív emberének csak egyszer kell megmutatni a gyufát, a civilizáció eme termékének használatát és soha többé nem fog visszatérni a fadörzsöléshez, hogyha tüzre lesz szüksége. A civilizációnak tehát vannak fix pontjai, melyektől az emberiség nem szokott egy primitívebb állapotba visszatérni. A kultúrának is vannak ilyen fix pontjai, az emberiség azonban nem vesz rójuk tudomást. Itt van a Biblia, itt van az emberiség nagyjának: Jézus Krisztusnak az emberiség részére összehozott benső értéke, a kultúra fix pontjai, melyekből az emberiség nem mindent tesz magáévá s ma is ott tartunk a kultúrában, ahol evezredek előtt; gyilkolunk, rabolunk, csalunk, lopunk, adt, amint azt a szlovenszki cigányok bizonyítják, még embert is eszünk, épp úgy mint tizezer esztendővel ezelőtt. A civilizáció hatalmas lépésekkel haladt előre s kultúrában még Kain és Abelnél tartunk. A szlovenszki cigány gyufát használ, vonaton utazik, lát repülőgépeket, az országúton száguldó automobiloikat, a földeken szántó gézekéket traktorokat és — embert eszik. A civilizációban eljutott már bizonyos fix ponthoz, a gyufához, a ruhához, a vonat használatához és kultúrában evezredek óta egy tapodtat sem haladt... Nagyon büszkék vagyunk a civilizáció vívmányaira és a civilizációért feláldozzuk a kultúrát. Pedig addig az emberiségért minden küzdelmünk hiábavaló, míg civilizált emberekből kultúremberekké át nem vedlünk... Kultúrembereket nevelni sokkal nehezebb, mint civilizáltakat, mert a kultúra a lélekben van, oda pedig nehéz behatolni. A lélek nevelésének, a lélek nemesítésének nagy feladatára csak a kiválasztottak vállalkozhatnak, akik az emberiség legnagyobb kultúranevelőjének, legnagyobb léleknevelőjének, Krisztusnak nyomdokait kell, hogy haladjanak és a krisztusi igazságokat kell az emberi lélekbe plántálni. A krisztusi igazsággal lehet csak megszelídíteni az elvadult emberi lelket, amely céltalan tévelygésében még emberi mivoltáról is megfeledkezik és olyan cselekedetekre ragadtatja magát, amelyek lemoshatlan szégyenfoltot bélyegeznek a huszadik századra, annak emberére és civilizációjára. Es csak ilyen szomorú tanulságok árán juthatunk arra az igazságra, hogy a civilizációnál sokkal fontosabb a kultúra, a lélek kultúrája.

Magyarország és Jugoszlávia biztonsági és barátsági szerződést fognak kötni

mondia Albert Thomas volt francia miniszter

Párisból jelentik: Albert Thomas volt francia miniszter a genfi nemzetközi munkügyi hivatal vezetője a Petté Parisien munkatársa előtt nyilatkozott magyarországi utjáról. Szerinte Magyarországon mindent előkészítettek, hogy Ottó visszatérhessen a trónra, ami meg is fog történni, mihelyt nagykoru lesz.

Magyarország népe egyébként nem felejt el a trianoni békét és összes szomszédjai közül csak Jugoszláviához közeledik. Ez elsősor-

ban Jugoszlávia, főleg pedig Nincsic Momcsiló volt külügyminiszter érdeme, aki felismerte Jugoszlávia és Magyarország baráti viszonyának nagy fontosságát. Ezért ajánlott fel kikötött Magyarországnak és bár ebben a kérdésben később komplikációk merültek fel, bizonyosra vehető, hogy a két kormány olyan szerződést köt egymással, amely a két állam közötti háborút teljesen kizárja és garantálja egymás biztonságát.

Az állami bizottság ellenkezik az alkotmánnyal -- mondja az ellenzék

Megrendült a pénzügyminiszter állása -- Viharos volt a pénzügyi bizottság ülése -- Tovább tart az ellenzék obstrukciója a költségvetés ellen

Beogradból jelentik: A szkupstina tegnap délelőtti ülése iránt nagyon gyenge volt az érdeklődés, mert azon mindössze egy kisebb jelentőségű interpellációt tárgyaltak. Az ülés mindössze egy óra hosszat tartott.

Sokkal nagyobb érdeklődést keltett politikai körökben az állami bizottság kérdése. A kormány ugyanis, a költségvetéshez fűzött felhatalmazásban megbízást kap husz tagu bizottság alakítására, parlamenti és parlamenten kívüli álló személyek bevonásával, amelynek igen fontos feladata és széles hatásköre lenne. A pénzügyi bizottság kormányparti tagjai tegnap megbeszélést tartottak, amelyen a felhatalmazásokkal és különösen az állami bizottság kérdésével foglalkoztak. Az állami bizottság kérdésében nagyon ellentétesek a vélemények, mert nemcsak a szlovén néppárt tagjai foglaltak a leghatározottabban állást ellene, hanem igen sok radikális is. Epen ezért azt beszélük, hogy

Markovics Bogdán dr. pénzügyminiszter helyzete megingott és valószínűleg lemond

A kormányparti bizottsági tagok megbeszélésén maga Trifkovic Márkó is bizonyos változásokat eszközölt az eredeti javaslaton. Ez azonban még mindig nem elégítette ki sem a szlovén néppárt, sem a radikális párt több tagját és ezért a délelőtti ülésen nem is hoztak határozatot. Este folytatták az ülést, amelyen elhatározták, hogy a pénzügyi bizottság erős iramban fog dolgozni és megszavazza április hóra a költségvetési tizenkettedet, mert most már bizonyos, hogy április 1-ig nem lehet megszavazni a költségvetést.

Délelőtt a demokrata egység ülésén szintén behatóan foglalkoztak az állami bizottság ügyével. Az ülés után a párt egyik vezető tagja a következőket mondotta:

A kormány ezáltal degradálni fogja a nemzetgyűlést,

mert a szkupstina jogait az állami bizottságra ruházza rá. Az állami bizottság olyan formában, amint ezt a kormány tervezi, nemcsak a parlamentárizmussal ellenkezik, hanem az alkotmánnyal is. A demokraták minden erejükkel küzdeni fognak ezen intézmény ellen. Davido-

vics össze fogja hívni az összes pártokat megbeszélésre. Ilyen hatalma még Poincarének sincsen Franciaországban, bár az a parlament és nép többségére támaszkodik.

Dr. Behmen Sefkije a demokrata egység nevében meglátogatta és kérdést intézett dr. Szusnikhoz, a szlovén néppárt elnökéhez, hogy pártjának mi a felfogása az állami bizottság ügyében. Dr. Szusniktól távozva a következőket mondta dr. Behmen.

A szlovén néppártnak az a véleménye, hogy az

állami bizottságnak nem lehet olyan széles hatásköre, amint azt a kormány tervezi,

hanem legfeljebb tanácsadó szervezet lehet, amelynek javaslatait a szkupstinának kell szentesíteni.

Az állami bizottság kérdése nagy vihart keltett tegnap délután a pénzügyi bizottságban. Az ülést délután fél négy órakor nyitotta meg Radonics Jován elnök. Gavrilovics Ottó előadó felolvasta a felhatalmazásokat, de amikor az állami bizottsághoz ért, az ellenzék olyan lármát csapott, hogy az elnöknek öt órakor be kellett rekeszteni a bizottság ülést.

A nemzetgyűlés délutáni ülésén

folytatták a belügyi tárca költségvetésének vitáját. Zsánics horvát federalista a horvátországi viszonyok miatt támadta a belügyminisztert, akinek közegei a választások előtt és után főmunkásságukat abban fejtik ki, hogy letartóztatják az ellenzéki pártok híveit. A belügyminisztériumnak és közegeinek nem szabadna politikával törődni, hanem csak a közbiztonsággal. Szalih Baljics szerint Boszniában a mohamedánok teljesen jogtalanok. A járási főnökök olyan hatalmas urak, hogy nem lehet ellenük semmit sem tenni.

Szalih Baljics állításait a radikális Ivani-sevics Pera utasította vissza, aki azt mondta, hogy Hercegovinában a muzulmánoknak több joguk van, mint a pravoszlávoknak.

Gyurkovic Toma rádicspárti felszólalása után az elnök berekeszt az üléstette.

Nagyszabásu politikai bűnügy tárgyalását kezdte meg a mitrovicai törvényszék

Tizenhárom beskai német földmives került a vádlottak padjára, mert tizenhárom évvel ezelőtt hat előkelő beskai szerb polgárt a petrovaradini várban agyonlőttek

Tizenhárom évre visszanyúló bűnper tárgyalását kezdte meg tegnap a mitrovicai törvényszék büntetőtanácsa s tizenhárom vádlott áll a bíróság előtt azzal vádolva, hogy 1914. szeptember közepén az osztrák—magyar katonai hadvezetőségnek kémiszolgálatokat teljesítettek, tömegesen börtönre juttatták a legelőkelőbb beskai szerb polgárokat és hatot közülük a petrovaradini várban agyonlőttek. A kivégzett beskai polgárok a következők. Dujanovics Szvetozár szerb próta, Markovics Vladimir községl jegyző, Varicsak Milán állatorvos, Rác Szvetozár községl tisztviselő és Jovanovics Danica festő. A tárgyalást Gregorics Millán tanácselnök vezeti, a vádat Rogulya Branko dr. államügyész képviseli, a védelmet Dr. Aranicki Gliga látja el. A vádlottak a következők: Derner Jakab, Knisl Pál, Becsi Jakab, Bernet Ferenc, Keller Frzsébet, Nonnenmacher Péter, Beingberger Róza, Nonnenmacher Jakab, Gábel Ferenc, Guttwein Dávid, Evinger Cyörgy, Evinger Mária és Grimbach Franciska.

A tárgyalás iránt óriási érdeklődés nyilvánul, Beskáról tömegesen jelentek meg a szerb és német földmivesek s különösen nagy az érdeklődés a mitrovicai hűgylek részéről.

A vádlottak tagadják a terhükre rótt

bűncselekményt. Igaz ugyan, hogy a háboru első napjaiban elkeseredéssel beszéltek a szerbekről, de senkit sem jelentettek fel a katonai hatóságoknál. Többen pedig azzal védekeznek, hogy abban az időben nem is tartózkodtak Beskán.

Keller Erzsébet beismeri, hogy Rác Szvetozárt bevádolta a katonai parancsnokságnál, de csak azért, mert Rác azzal fenyegetőzött hogy az összes beskai németeket legyilkolják s házaikat felgyújtják.

Nonnenmacher Jakab is tagadja a vádat. Az ügyész pedig így szól hozzá:

— Az egész falu tudta, hogy önök árulták be a szerbeket a katonai parancsnokságnak. Varicsak és Jovanovics Danica a kivégzés előtt így kiáltottak fel: „A Nonnenmacher a halálba kergettek bennünket”.

Grumbach Franciskát azzal vádolja az ügyész, hogy a petrovaradini várparancsnoknak átadta az internálandó személyek névsorát, s a vádlott határozottan tagadja a bűncselekményt.

A vádlottak kihallgatása után áttértek a tanuk kihallgatására, akik majdnem kivétel nélkül terhelően vallanak a vádlottak ellen. Azután a tárgyalást másnapra halasztották.

Tagad a csalással vádolt budapesti bíró

Budapestről jelentik: Nagy István dr. a leghatározottabban tagadja az ellene emelt súlyos vádakat. Semmiről sem akar tudni. Tegnap kihallgatása valószínűleg az utolsó volt a rendőrségen, mert rövid időn belül át szállítják az ügyészség fogházába, ahol a vizsgálóbíró, illetve a vádtanács dönt további sorsáról. Sztrache Gusztáv az ügyészség elnöke tegnap délelőtt megjelent az országgyűlés folyosóján és az igazságügyminisztert kereste. Pesthy Pál igazságügyminiszter és az ügyészség elnöke az igazságügyminiszter szobájában hosszas értekezést folytattak a Nagy István féle bűnperben.

A bűnügyből kifolyólag a kártérítési perek özöne indult most meg és nemcsak a károsult adósok, hanem a hitelezők is kártérítési akcióra készülnek, mert álláspontjuk az, hogy a túl magas megállapított díjak miatt követelésüknek csak sokkal kisebb százalékát kapták meg. Egyébként a rendőrségen ma újabb

letartóztatásokat várnak nemcsak azok közül, akik jelenleg is őrizetben vannak, hanem olyan személyek közül is, akik eddig az ügyvel kapcsolatosan nyilvánosan még nem szerepeltek. Tegnap délután megtörtént Nagy István dr. szembesítése Sellő István ügyvéddel. A szembesítés meglehetősen nyugodtan folyt le. Mindketten a legóvatosabban mentegették egymást és így a szembesítés eredménytelenül végződött. Óvatosan ügyeltek arra, hogy semmi olyat ne mondjanak, amit a hatóságok ellenük fordíthatnának.

Nagy István dr. tegnap délután részletes vallomást tett és elmondta, hogy fülébe jutott az emberek sugdolozása és ezért 1925 március óta nem ő, hanem a törvényszék elnöke nevezte ki a vagyonfelügyelőket. A főkapitányság az ügyészség utasítására tegnap délután autótaxi átszállította Nagy Emil dr. törvényszéki bírót a Markó uccal fogházba.

A topolai malomtulajdonos mentőtanuit hallgatta ki tegnap a törvényszék

Egynapos szünet után tegnap folytatta a szubotcai törvényszék Ráczy Cyörgy topolai malomtulajdonos bűnperének tárgyalását. Forgács Dezső topolai malomtulajdonos volt az első tanu, aki vallomása során a már megtett vallomásával ellenkezésbe jut és ezért az államügyész felkérte az elnököt, hogy Forgács ellen hamis tanulás miatt vádindítványt terjeszthessen elő. Ezután Jánosi Ferenc, Csizmadia József és Vörös Antal tanuk kihallgatása következett, akik mindannyian a Ráczy-malomnál voltak alkalmazásban. Egyöntetűen azt vallják, hogy a malomtulajdonos revolvere már évek óta olyan rossz állapotban volt, hogy vele

még egy kutyát sem tudtak megsebesíteni. Győri Ilona negyvenézer dinárt adott kölcsön Rácznak husz százalékos kamatra s a pénzt nem kapta vissza. Kellert Benő dr. ügyvéd, a csődválasztmány tagja elmondja, hogy Ráczy szeszélyes és sokszor goromba magatartást tanusított, de véleménye szerint nem volt beszámíthatatlan állapotban. Braun Kálmán, a Krausz Miksa és Fia-cég tisztviselője a merénylet reggelén egy negyedóra hosszat látta fel-alá járni az uccán a malomtulajdonost és röviddel később a lövéseket is hallotta, de bővebb részletekre nem emlékszik.

Két lovagias affér a magyar parlament tegnapi ülésén

Budapestről jelentik: Az országgyűlés tegnapi ülése során Szcitovszky Béla belügyminiszter szólalt fel személyes megtámadtatás címén. Gaál Gaszton tegnapelőtti beszédét mondott, amely az ő személyével kapcsolatban van. Sajnálja, hogy meg kell ingatnia Gaál legkedvesebb olvasmányának, a pénzügyi kompassz szentírászerű igazságába vetett hitét. Azt mondotta Gaál, hogy a biztosító társaságában egy miniszter is helyet foglal. Ez szemenszedettváltótlanság. (Kifakadások a baloldalon: hogy beszélhet így egy miniszter.)

Szcitovszky: Bocsánatot kérek, én meg-

támadottnak érzem magam, amikor felteszi rólam Gaál, hogy kinevezésemkor nem mondtam le a biztosítótársaságban viselt tisztségemről. Amikor miniszter lettem első dolgom az volt és lemondásomat a társaság tudomásul is vette. Gaál azt hiszi, hogy csak ő hivatott fehér togát viselni ebben az országban. Más is hord fehér togát, de talán szerényebben hordja azt. Gaál rákfenéről beszél és ezzel szemben meg kell állapítani, hogy még egy rákfenéje van a magyar társadalomnak és ez az igazságtalan gyanúsítás, amely inkább hisz a pénzügyi kompassz adatainak, semhogy elmenne

az illetékesekhez és megállapítaná, hogy mi az igazság. Ettől a rákfenétől Gaál is tartózkodjék.

Gaál Gaszton válaszában kijelentette, hogy minden személyeskedés nélkül mondotta el tegnapelőtti beszédét. Kijelentette továbbá, hogy valóban rákfené, hogy köztisztviselők, politikusok és egyéb közéleti tényezők tagjai egyes társulatok igazgatóságának. Kijelentette, hogy a személyes sértésekért, amelyekkel őt a belügyminiszter illetve, majd más uton vesztéltélt.

Az ülés után Gaál Gaszton Forster Elek és Szily Tamás országgyűlési képviselők útján provokálta Szcitovszky belügyminisztert, aki viszont Ráday Gedeon és Almásy László képviselők nevezte meg segédeinek.

A tegnapi parlamenti vitával kapcsolatosan még egy lovagias ügy támadt. Gaál Gaszton elégtételt kért Pesthy igazságügyminisztertől.

A poroszországi kommunistáknak nem tetszik a magyar bíróság döntése a kommunista összeesküvés ügyében

Budapestről jelentik: A parlament folyosói a képviselők nagy felháborodással tárgyaltak arról a különös berlini jelentésről, amely szerint a porosz tartománygyűlésen a kommunisták indítványt tettek, hogy a Magyarországon elfogott kommunisták statáriális bíróság elé állítása miatt a berlini egyetemen levő magyar szeminárium és a magyar-német szellemi együttműködés megszüntetését tűzzék napirendre. A lapok jelentése folytán a magyar kormány tagjai is értesültek erről a dolgról. Erdemben nem kívántak nyilatkozni ezzel kapcsolatban, de a kormány egyik tagja kijelentette, hogy ezt az indítványt a legeklánssabb beavatkozásnak minősíti Magyarország belső ügyeibe. Hasonló beavatkozást más ország részéről épen Németország kifogásolna a legélesebben. A magyar képviselők pártkülönbség nélkül a legélesebben utasítják vissza ezt az illetéktelen beavatkozást, amely a független magyar bíróság dolgába akar beleszólni.

A magyar kultuszminiszter háromnegyedórás beszélgetést folytatott Mussolinivel

Rómából jelentik: Klebelsberg Kunó gróf, Magyarország vallás és közoktatásügyi minisztere szerdán délután kihallgatáson jelent meg Mussolini olasz miniszterelnökénél. A magyar kultuszminiszter este hat órakor érkezett a Chigi palotába. Kiséretében voltak Hory András kvirtnál magyar követ, Schwáb Gyula helyettes államtitkár és Halász Aladár miniszteri osztálytanácsos. Klebelsberg gróftól előbb Grandi közoktatásügyi politikai államtitkár fogadta, akivel félóra hosszat tartó megbeszélést folytatott, majd Mussolini miniszterelnök, akivel a magyar kultuszminiszter háromnegyed óra hosszat tárgyalt. A tanácskozás során részletesen megvitatott Olaszország és Magyarország kulturális és szellemi együttműködésének lehetőségeit. A kihallgatás végén Klebelsberg gróf átadta az olasz miniszterelnöknek, Mussolini válogatott beszédének első magarynyelvű kiadásának diszpéndányát. A beszédeket Zichy Ráfael grófné fordította magyarra. A könyvhöz Mussolini külön előszót írt. Az olasz miniszterelnök meleg köszönetet mondott a figyelmességért. A római lapok megállapítják, hogy olasz politikai körökben örömmel látják a magyar-olasz baráti jóviszony legújabb megnyilvánulását és Klebelsberg gróf útjának, valamint Bethlen István gróf magyar miniszterelnök közeli látogatásának nagy gazdasági és kulturális jelentőséget tulajdonítanak.

Klebelsberg magyar kultuszminiszter tegnapelőtti délután látogatást tett a római iskolákban, többek között a Mamiani liceumban. A vegyes középiskola tizenkét leány növendéke egy tanárnője vezetésével tegnap délelőtt tíz órakor megjelent Klebelsberg Kunóné grófné lakásán és magyar nemzetiszínű szalaggal díszített hatalmas rózsakoszort nyújtott át neki.

Szenzációs légiútra készülnek április elején Sondermayer Tádé mérnök-kapitány és Bajdak Vladimir noviszádi pilótafőhadnagy

Noviszádról-Bombayba és vissza -- Az út távolsága: 12.000 kilométer

A jugoszláv aviatika, amely már sok diadalmat szerzett az országnak, újabb merész vállalkozással lép meg a világot. Ezuttal olyan nagyszabású teljesítményről van szó, amelyre csak a francia, olasz és angol repülők vállalkoztak s amely bizonyára élénk visszhangot kelt az egész világon. Sondermayer Tádé mérnök-kapitány és Bajdak Vladimir noviszádi repülőtiszt április elején Noviszádról Indiába készülnek s anélkül, hogy Bombayban leszállnának, nyomban ugyanazon a légiúton térnek vissza Noviszádra.

A szenzációs légiútról következő értesüléseink szólnak:

Az utóbbi időben a külföldi pilóták hatalmas légiúttal lepték meg a világot. Emlékeztetünk még Peltier d'Oisle francia repülő nagyszabású teljesítménye, amikor Párisból Casablancába és vissza két nap alatt tette meg az utat, háromezer kilométeres napi átlagsebességgel. Arasarov és Karolov pilóták Párisból Konstantinápolyon és Moszkván át Kopenhágába repültek, Peltier d'Oisle pedig hat nap alatt Párisból Pekingbe, napi 1600 kilométeres sebességgel repült. A külföldi repülők hatalmas teljesítménye a jugoszláv pilótákat is hasonló vállalkozásra készítette. Hosszabb tárgyalások után, amelyeken a hadügyminiszter is résztvett, a noviszádi repülővezetési parancsnokság az indiai útban állapodott meg Sondermayer mérnökkel és Bajdak főhadnaggyal, aki tudvalevőleg a legutóbbi repülővezetési alkalmával is elsőnek érkezett Noviszádra. A nagyszabású légiút távolsága tízenkétezer kilométer. Ezuttal nem gyorsasági, hanem távolsági teljesítményről van szó. Az utirány a következő:

Noviszád — Konstantinápoly — Bagdad — Gjaszka (Pezsia) — Karasi — Bombay.

A pilóták nem szállnak le Bombayban,

hanem megszakítás nélkül azonnal ugyanezen az úton térnek vissza felszállási helyükre. A leszálló állomások valószínűleg Aleppo, Baszari és Karasi.

Miután a repülés tisztán katonai jellegű, a pilóták jugoszláv tiszti ruhában, teljes tiszti felszereléssel indulnak utnak s ezek után minden államban ugyanabban a tiszteletadásban részesülnek, mint a hadihajók, ha idegen állam kikötőjébe érnek.

A légiúthoz egy külön erre a célra felszerelt Potez Lorrain repülőgépet használnak, amely a napokban érkezik Párisból Noviszádra.

Sondermayer kapitány egyébként a következőket mondotta az indiai légiútról:

— Valószínűleg április első napjaiban indulunk utnak. Csak ketten repülünk, mechanikust nem viszünk magunkkal. A legnagyobb nehézségekkel kell majd megküzdünk, de bizalmunk saját magunkban olyan nagy, hogy semmitől sem rettenünk vissza. Az időjárás csak Európában okozhat akadályokat, viszont Perzsiában és Indiában ilyenkor tropikus hőség uralkodik és az idő állandóan derült, a musson szelek pedig csak későbbi időpontban szoktak fellépni. A legnagyobb nehézség egyedül az, hogy az úton nélkülözniük kell a meteorológiai jelentéseket s így légköri orientáció nélkül kell majd repülni.

— Fényképezőgépeket sem vihetünk magunkkal, mert a nemzetközi konvenciók értelmében fényképező apparátusok használata szigorúan tilos. A repüléssel be akarjuk bizonyítani, hogy a jugoszláv aviatika is tevékenyen részt vesz a levegő meghódításában s hogy olyan anyaggal rendelkezünk, amely bátran felveheti a versenyt a külfölddel szemben is. Nem félek a kudarcotól s teljes bizalommal indulunk utnak, amelyet az állam áldozatkészsége tett lehetővé.

Egy beográdi kereskedő állítólagos kiutasítása Noviszádról, amelynek kapcsán Pecsics képviselő súlyos vádakkal illeti a noviszádi rendőrséget

A képviselő interpellációt intézett a belügyminiszterhez egy beográdi vigéc érdekében, akit botrányokozás és hatósági személyek súlyos megsértése miatt kellett eltávolítani a főkapitányságról

Pecsics Dragutin képviselő, volt építésiügyi miniszter szerdán levelet intézett a belügyminiszterhez, amelyben Miloszavljevics Sztanisa állítólagos beográdi kereskedő kiutasításával kapcsolatban súlyos vádakkal illette a noviszádi rendőrséget. Az interpelláló képviselő szerint a noviszádi rendőrség megsértette a törvényeket és az alkotmányt, mert erőszakos módon eltávolította a városból Miloszavljevics kereskedőt, dacára annak, hogy az alkotmány 10-ik paragrafusában értelmében jugoszláv állampolgárt nem szabad egyik helyről a másikra toloncoltatni. A képviselő egyébként a következőkben foglalja össze vádjait:

Miloszavljevics Sztanisa február 28-án érkezett Noviszádra üzleti ügyekben. Két nappal később idézést kapott Radosevics rendőrkapitányhoz, aki a kereskedő tartózkodási engedélyének felmutatását követelte. Amikor a kereskedő kijelentette, hogy nem köteles felmutatni a tartózkodási engedélyt, a kapitány kiutasította a városból. A kereskedő tiltakozott a kiutasítás ellen, mire egynéhány rendőr „botokkal” felfegyverkezve figyelmeztette, hogy a parancsnak engedelmessé kell. A kereskedő tiltakozására Mihaldzics főkapitány lépett a szobába, aki a tényállás meghallgatása után elrendelte a kereskedő kiutasítását. Amikor a kereskedő nem engedelmessé, a főkapitány letartóztatta s csak a noviszádi polgárok és ügyvédek intervenciójára bocsátotta szabadon.

Az interpelláló képviselő a tényállás ismertetése után erélyes megtorlást követel a súlyos alkotmányvétség ügyében és szóbeli vá-

laszt kér a minisztertől a skupsztina legközelebbi ülésén.

Pecsics képviselő interpellációja nagy felűntést keltett, annál is inkább, mert köztudomású, hogy a noviszádi főkapitány még soha senkivel szemben sem követett el törvényesítést, ami egyébként egyeniségével és puritán jellemével sem hozható összhangzásba. Nyilvánvaló volt tehát, hogy az interpelláló képviselőt az állítólagos beográdi kereskedő egyszerűen felűltette.

Utánajártunk a dolognak s a valódi tényállást a következőkben sikerült tisztázni:

Néhány nappal ezelőtt egy beográdi vigéc lépett be Radosevics kapitány szobájába, aki engedélyt kért arra, hogy a „Kraljica Maria” szálloda előtt patenfésűket árusíthasson, amelyeket azután női bubifésűken mutatott be a körönségnek. A vigéc bemutatta a belügyminisztérium engedélyét, amely az egész országra szól s azt a kikötést tartalmazza, hogy a fésűárus minden városban és községben köteles a rendőrhatalóságnál jelentkezni.

A kapitány az engedély alapján tudomásul vette a vásári árus jelentkezését s csak azt kötötte ki, hogy a vigéc legkésőbb este 6 óráig árusíthatja a patent fésűket, semmiesetre azonban este 8 ig, ahogy ezt a fésűárus követelte. Ezzel el is volt intézve az ügy és a vigéc vigén árulta napokon keresztül a patent fésűket a „Kraljica Maria” előtt.

Március 3-án Miloszavljevics Sztanisa jelentkezett Radosevics kapitány szobájában, aki egyébként, mint a fésűkereskedő üzlettársa mutatkozott be. Beográdi szokás szerint azon-

nal nagyhangon lépett fel és dühösen tiltakozott az ellen, hogy az árusítást csak este hat óráig engedélyezték. A kapitány erre az árusítási engedély felmutatását követelte a „kereskedőtől”, melyet azonban Miloszavljevics nem tudott felmutatni.

— **En sumadiali vagyok s nekem nem kell engedély** — válaszolta hetykén a kereskedő.

— Akkor nem is fogja árusítani a fésűket — mondotta erre a kapitány.

— Azt szeretném látni — ordította Miloszavljevics és nagyott csapott a kapitány asztalára.

Radosevics kapitány erre felpattant és kiutasította Miloszavljevicsot a teremből. Az ipse azonban felhőrdült, a kapitány elé topant és így szólt:

— **Majd megmutatom én magának, hogy ki vagyok. Felfüggesztem állásától! Maga a beográdi Szokolovics! Holnap már nem lesz rendőrkapitány!**

Ebben a pillanatban lépett a szobába Mihaldzics Sztanoje főkapitány, aki meghallgatta a tényállást és felszóltotta Miloszavljevicsot, hogy hagyja el a hivatalos helyiséget. Amikor Miloszavljevics nem engedelmessé, a főkapitány rendőrökkel vitette ki, a vigéc azonban kiragadta magát a rendőrök karjaiból és visszaroohan a főkapitány szobájába, ahol újból tombolni kezdett. Amikor a főkapitány látta, hogy nem szabadulhat a renitens embertől, Rákics kapitány elé vitette a dühöngőt s azonnal eljárást indított ellene fenyegetés és hivatalos személyek megsértése miatt. Rákics kapitány jegyzőkönyvet vett fel az esetről és részletesen kihallgatta Miloszavljevicsot, aki most már töredelmesen beavallotta, hogy illetlenül és gorombán viselkedett a főkapitánnyal és Radosevics kapitánnyal. A kihallgatás után Miloszavljevicsot szabadonbocsátották s az aktákat áttették az ügyészséghez.

Ez a valódi tényállás, amely homlokegyenesen ellentétben áll az interpellációban foglalt vádakkal. Nem igaz tehát, hogy a kereskedőt kiutasították a városból, hogy a rendőrök „botokkal” verték, hogy letartóztatták s hogy csak a noviszádi „polgárok” intervenciójára bocsátották szabadon.

Ez utóbbi körülmény már azért is légből kapott találmány, mert Miloszavljevics egy pillanatig sem volt letartóztatásban. Miloszavljevics renitensen viselkedett s azért teljes joggal kiutasították a hivatalos helyiségekből. Beogradban egészen másképpen intézték volna el a „kiutasítást”, bizonyára nem olyan simán, mint Noviszádon, ahol az európai nőjü rendőri tisztviselőknek némileg eltérő a véleményük a sumadiali paragrafus tolmáccsal szemben.

Az egész esetben csak az a szomorú, hogy Pecsics képviselő egyoldalú információk alapján súlyos vádakkal illette a noviszádi rendőrséget, amely pedig sohasem szolgáltatott rá okot, hogy egy dühöngő vigéc érdekében a sárba tiporják.

A kapitány egyébként részletes jelentést tett az esetről a belügyminiszternek.

Anglia csak védekezik Kinában

Londonból jelentik: King hadügyminiszteri pénzügyi titkár tegnap az alsóházban kijelentette, hogy az a körülmény, hogy Anglia Sanghaiba védőcsapatokat küldött, nem tekintendő támadószándékú megnyilvánulásnak. Reméli, hogy a csapatok feladatuknak már pusztán megjelenésükkel teljes mértékben meg fognak felelni a kínai déli hadsereg egyáltalán nem folytatja előnyomulását Sanghaj felé. Az alsóház King felszólalására elfogadta azt a konzervatív javaslatot, amely a kormány kínai politikáját jóváhagyólag veszi tudomásul.

Sanghaj békés megszállása

Sanghaiból jelentik: Ideérkezett jelentés szerint Pis-U-Csen tábornok, a sanghai csapatok vezére és Csang-Kai-Sek, a kantoni hadserők főparancsnoka között tárgyalások folynak arról, hogy a nacionalisták számára lehetővé tegyék Sanghaj városának békés megszállását.

A Reuter iroda jelenti Sanghaiból, hogy a munkások izgatása egyre hevesebb.

HIREK

1927. Március 18. Péntek

Római katolikus: Sándor. Protestáns: Sándor. Görög keleti: (március 5.) Konon. A Nap kel reggel 6 óra 9 perckor, nyugszik 6 óra 8 perckor A Hold kel 6 óra 8 perckor, nyugszik 6 óra 37 perckor.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése.) Az idő vázolatlanul derült idő marad, gyenge szelekkel, reggeli köddel. A hőmérséklet még csökken, de nem száll -2° alá. Noviszádon csendes derült idő lesz, reggeli köddel. A hőmérséklet minimuma -2° , maximuma $+12^{\circ}$ lesz.

— **Beethoven-ünnepély a noviszádi beltéri Katolikus Kör-ben.** Március 26 án lesz száz éve, hogy az emberiség egyik legnagyobb szelleme, a zeneköltők herosa: Ludwig von Beethoven lehunyta fáradt szemét. — A „Cecilia” egyházi énekkar még december hónapban elhatározta, hogy a centennárium alkalmából Beethoven-ünnepélyt rendez: Ezen határozatot a beltéri Kath. Körnek még a karácsony előtti választmányi ülésén bejelentették, mire a „Kör” egyhangulag elhatározta, hogy az ünnepélyt kultur-estély keretében megtartja. Maga az ünnepély két részből áll, egyházi és világi ünnepélyből. Husvétvasárnapján (április 17.) a 10 órai ünnepélyes szent misén előadásra kerül Beethoven leghíresebb műve: a „Missa solemnis”-ből a „Sanctus”. Április 24-én este pedig zene-és énekszámokból és egyéb előadásokból álló ünnepély lesz.

— **Kirándulás.** A Fruska Gora turistatársaság szombaton és vasárnap több kirándulást rendez Zmajeváca. Az első csoport szombaton délután egy óraker indul Hanukov Aleksander vezetésével és vonattal megy Rakovácig. A második csoport szombat délután fél hét óraker indul vonattal Rakovácig Orlovics Saca vezetésével. A harmadik csoport vasárnap reggel 5 óra 10 perckor indul hajóval Kamenicáig Ziegesberger József vezetésével. A negyedik csoport reggel fél hét óraker indul a kamenicai hajóval dr. Tibor Dezső vezetésével. A Zmajevácról az első csoport vasárnap reggel fél hét óraker indul Paquor József vezetésével a Crveni Csotra, Orlováca és Veikli Táncosra. A második csoport Gracsanin Gaja vezetésével ugyanakkor indul a Teszterára vagy Grgetegre és Krusedobba. Minden tag vigye magával tagsági igazolványát, mert anélkül nem élvezheti a tagsági jogokat a Zmajeváci turista házban.

— **Noviszádon emelkedett a föld bérlet ára.** A városi gazdasági hivatal most adja bére a város földjét az 1926—1928 gazdasági évre, még pedig kedvezőbb feltételek mellett mint a múlt évben. A Kaszapszka Adán tavaly 200 dinár évi bért fizettek egy hold földért, az idén azonban 500—600 dinárt, az Alsó erdőnél 1200 dinár 1 hold föld átlagos évi bére.

— **Az indiai államtitkár hazaárulónak minősítette az angol munkáspártot.** Londonból jelentik: Lord Birkenhead indiai államtitkár Woolwichban tegnapi este beszédet mondott, amelynek során kijelentette, hogy a moszkvai kormány legfőbb célja a brit világbirodalom megsemmisítése. Az angol munkáspárt egy része segítőtársa a szovjet kormánynak ebben az aknamunkájában és a pártnak ez a része Moszkvából kapja az utasításokat. A munkáspártnak ezek a tagjai hazaárulók és a kormánynak a törvények legteljesebb szigorával kell velük szemben eljárni.

— **Házhelyeket ad a város a szegényeknek.** A városi tanács a Temerin ut mentén 18 holdnyi területen házhelyet fog ismét klostani szegényeknek. Egy parcella 2000 dinárba kerül, amiből 1.000 dinárt azonnal ki kell fizetni, míg a többi később lehet megfizetni. A kérvényezőnek teljesen szegény embereknek kell lennie és ezenkívül kérvényéhez erkölcsi bizonyítványt is kell csatolni.

Nem is művészet...

készíteni jó kávét... ha ehhez „Valódi” Franck-kávépötléket használunk, amelyből kiadósságánál fogva már egy kis mennyiség is elegendő, hogy igen izletes és zamatos kávét kaphassunk.

A tapasztalt háziasszony azért mindig csak:

„Valódi” FRANCKOT
dobozban vagy csomagban

védjeggyel vásárol.

a malom

— **Az erdélyi nyugdíjas magyar tisztviselők ügyében fontos tanácskozások kezdődtek Románia és Magyarország között.** Budapestről jelentik: Tegnap este bizottság érkezett Romániából Budapestre, hogy tárgyalja a békeszerződésnek azokat a kérdéseit, amelyek még függőben vannak Magyarország és Románia között. Magyar részről a tanácskozást Wodianer Rezső báró követ vezeti. A tárgyalófelek tegnap déli tizenkét óraker ültek össze a magyar külügyminisztériumban és ezen az első ülésen résztvett Stirzea budapesti román követ is. Hírszerint a tárgyalás különösen két pont körül fog folyni. Az első az okiratok és a közigazgatási levéltárak elosztása, illetve kölcsönös kiadása, a másik pedig a volt erdélyi magyar tisztviselők nyugdíjügye. Tekintettel arra, hogy a nyugdíjterhek elosztása az utódállamok között Magyarország vitáira érdekeit képezi, a tárgyalásoknak különösen magyar részről tulajdonítanak nagy fontosságot.

— **A dán királyi pár Berlinben.** Berlinből jelentik: A dán királyi pár tegnap Párisból jövet Berlinbe érkezett. Fogadására a pályaudvaron megjelent a dán követ, a dán követtség valamennyi tagja, továbbá a német kormány képviselője.

— **Egy pancsevői hajóselegény rablógylkosságot követett el Budapesten.** Budapestről jelentik: Tegnap éjjel félkettőkor az újpesti Rakpart és a Bodor ucca sarkán lévő Tudomány Károly-féle korcsmában megfojtva találták özevgy Kratki Lajosné 74 éves üzletvezetőnőt. A helyszínrre rendőri bizottság szállt ki és megállapította, hogy rablógylkosság történt. Széles körben megindult a nyomozás, amely reggelre eredményre vezetett és a gyilkost Turinszky Szlavkó 28 éves pancsevői hajóselegény személyében sikerült elfogni. Előállították a főkapitányságon, ahol elmondotta, hogy nyomora miatt gyilkolta meg özevgy Kratkinét. Azt hitte, hogy sok pénzt talál, de csak öt pengő volt a zsákmány.

AZ ALSZEMÉREM

elrettető realitással harcol a háboru után ijesztő mértékben elszaporodott „nemi” betegségek ellen. Minden anya gyermekét, minden férj feleségét és az asszonyok férjüket okvetlen küldjék el az

ALSZEMÉREM

című szenzációs „Ufa” film bemutatójára.

ᲗᲟᲛᲗᲗ ered a ᲗᲗᲗᲗᲗᲗ elnevezés?

A farsangi vigságot szimbolizáló „Karnevál” elnevezést illetően a köztudatban hosszú időn keresztül szerepelt az a téves felfogás, hogy az szoros nexusban van a hushagyó keddel, helyesebben a bőjt kezdetét jelentő hamvazó szerdával. Etimologice ugy magyarázták a szó összetételét, hogy az a Carne vale! (hus lsten veled!) szavak összevonásából keletkezett. Eléggé plauzibilisnek tetszett ez a megfjtés, utóbb azonban kiderült, hogy bizony Karnevál hercegurfinak vajmi kevés köze és összefüggése vagon a kereszténység nagybőjtjével, mert maga a szó bizony pogány eredetű. Tudnunk kell, hogy a régi görögök és rómaiak a téli időszak beálltával nem folytattak a tengeren hajózást. Bevontatták hajóikat erre az időre a kikötőbe s márciusig nem mozdultak onnan (trahuntque siccas machinae carinas. Horatius). A tavaszi hajózás megkezdése előtt, március 5-én, valamennyi kikötővárosban ünnepeket rendeztek, amelyek körmenettel kezdődtek. Kerekekre erősítettek egy kisebb hajót, feldíszítették s Isisnek, a hajósok védő istennőjének tiszteletére vidám csoportokban vonultak körül az uccákon. Idők multával, a kereszténység századaiban, hovatovább vesztett ez a felvonulás eredeti jellegéből, azonban a körmenetes hajóvontatás továbbra is megmaradt, de most már nem Isis tiszteletére, hanem arra szolgál a kereken járó hajó, hogy abban helyezkedjék el a vidám felvonulások résztvevőinek egy része, különösen a nők és gyermekek. Carro navale vagy Carnavala volt ennek a kereken mozgó hajónak a neve s ebből származott a mai Karnevál elnevezés.

— **A hidrátolást még nem fejezték be.** Tegnap számunkban jelentettük, hogy a közuti hid petrovaradini vasszerkezetének rátolási munkálatai megkezdődtek. A vezető mérnökök egyelőre csak a szivattyuzási munkálatok megindítását rendelték el, a szerkezetet azonban még nem húzták rá véglegesen a pillérre, amit technikai akadályok miatt még nem lehetett végrehajtani. A munkálatok ezek után csak a jövő hét folyamán fejeződnek be.

— **Másfél hónap a jegyző megsértéseért.** A noviszádi törvényszék büntetőtanácsa tegnap másfél hónapi fogházra ítélte Milutinovics Szima tovarisevői kereskedőt, mert 1923. február 3-án hivatalos munkája teljesítése közben súlyosan megsértette Krajnovics Danilo községi jegyzőt. Damjanovics Dusán ügyész megnyugodott az ítéletben, míg az elítélt és védője felebbezték ellene.

— **A noviszádi „A. R. Esperantista”** 3 havi ingyenes tanfolyamot rendez, mely idő alatt teljesen meg lehet e nemzetközi nyelvet tanulni. A tanfolyam kezdődik e hó 21-én a református (Ustavska ul.) iskolában este 1/8 óraker. Beiratkozni lehet a Papyrus, Hirt és Slavia könyvkereskedésekben.

— **A noviszádi iparkamara a kény-szeregyezségért.** A noviszádi iparkamara táviratilag fordult az igazságügyminiszterhez és kérte, hogy a csődönkívüli kénysszeregyezséget a mostani pénzügyi törvény keretében szavazzák meg. A kormány azonban egyelőre levette ezt a kérdést a napirendről és előbb szakbizottság elé terjeszti az egész ügyet.

— **Öngyilkos lett, mert rossz utra tért.** Knyazsevácson öngyilkos lett Mihajlovics Dusan alörmester. Bucsulevelében azt írta, hogy parancsnoka fiókjából kivett kincstári revolverrel lőtte magát agyon, mert alkoholistá lett és rossz utra tért.

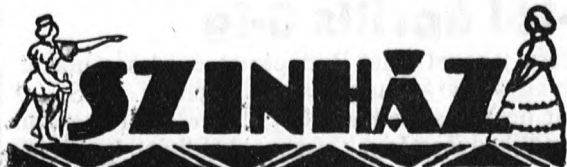
— **Uj bérpaloták Noviszádon.** A Dél-bácska legutóbbi számában megemlékeztünk arról, hogy Krausz Ede noviszádi butorkereskedő új, modern háromemeletes palotát építtet a Kralja Alekszandra utcában. Ezen kívül még több új bérpalota épül. Dungserszki Gedeon dr. színház mögött a Limánon ugyancsak hatalmas bérpalotát építtet, egy noviszádi konzorcium a Kralja Petra uca és a Kraljica Marija-ucca sarkán akar bérpalotát építeni, a noviszádi szerb hitközség is palotaépítési tervekkel foglalkozik, özv. Teubner Jánosné pedig jelenlegi háza helyén akar két emeletes palotát építeni. A bérpalotákon kívül a noviszádi kereskedelmi és iparkamara kétemeletes székházat épít. Rövidesen tehát bőven el leszünk látva bérházakkal, a kérdés csak az, vajjon a házbérek is megfelelnek-e a lakók anyagi viszonyainak, mert his a lakbérek ugyanilyen tempóban emelkednek mint az építési kedv, a sok szép lakásnak a közép-osztály vajmi kevés hasznát veheti.

— **Öngyilkosság a beográdi temetőben.** Beográdból jelentik, hogy az ottani új temetőben agyonlőtte magát Lazarevics Dragutin aranyelováci kereskedő két fiának sírja előtt.

— **Tizennégy oroszánt halálra remített egy haragos gólya.** A Waldenfeldben működő cirkusz egyik oroszánketrecének ajtaját egy pillanatra nyitvahagyták. Az ajtónyíláson át a ketrecberöpült a cirkusz hatalmas gólyája és óriási szárnyacsapkodással rátámadt a ketrec tizennégy hatalmas oroszánjára. Az oroszánokon óriási rémület vett erőt, üvöltözve menekültek a haragos gólya elől. Végül is az oroszánokat egyenként kivezették a ketrecből, mire a magáramaradt győztes gólya a ketrec közepén féllábra állt és dühösen kerepelt tovább.

— **Halálozás.** Tegnap reggel hunyt el 50 éves korában id. Gumbinger Ferencné szül. Csasznek Jozefin. Temetése ma fél 5-kor lesz a Darányi-telep első-ucca 23. számú gyászszázból.

— **Saját élete kockáztatásával megmentett egy kétéves kisleányt.** Budapesten. Tegnap délután Müller János orvos kétéves kisleánya a robogó villamos elé került. A teljes sebességgel haladó villamos már csak néhány centiméterre volt a kisleánytól, amikor a kocsi elé ugrott Terrevszky Rezsóné ötvenéves asszony. Hirtelen mozdulattal ellökte a kisleányt, akinek így semmi baja sem történt, de az életmentő asszonyt a villamos elkapta. A kivonult mentők megállapították, hogy az asszony agyrázkódást, súlyos zuzódásokat és bordatörést szenvedett. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **Michl Milka megvállik a noviszádi színházról.** Mint értesülünk, Michl Milka, a Nemzeti Színház kitűnő szubrettje április 1-én megvállik a színház kötelékéből. A színházi konzorciummal folytatott tárgyalások a honorárium kérdésében akadtak meg. A művész először Zagrebba utazik, majd Osijeken fog vendégszerepeln. Noviszádon a „Cloclo” főszerepében bucsuzik a közönségtől.

Tkalcsics Juro szerdai hangversenye. Tkalcsics Juro kvalitásairól már multévi hangversenye alkalmával meg emlékeztünk. Azóta — ha ugyan erről egyáltalában szó lehet — még jobban kiforrott egyéni művészete, lelki kulturája és meleg tónusa, amely Casals érzelmi világához áll legközelebb. Szláv színezetű alkotóművészetét legjobban saját kompozíciójában csodáltuk, ahol teljesen elmerült borus lelki világába, csak itt ott érezte a hangulat kedélyvariációit. Haydn és Csajkovszki interpretálásában a legközelebb fértközött szívünkhöz, míg Popper „Papillon”-jával valósággal extázisba hozta a közönséget, Liszt Csirill kiváló művészete páratlan harmóniában egyesült a gondorka melodiájával, Novak és Brahms önálló előadásával pedig briliáns, némileg talán túlhideg technikával kápráztatott el. A közönség, amely teljesen megtöltötte a színházat, lelkesen ünnepelte a kitűnő művészeket.

SPORT

A vasárnapi mérkőzések

Vasárnap, sőt már szombaton is mozgalmas napja lesz Noviszád futballsportjának. A beogradi alszövetség kiküldötteinek vezetése alatt szombat délután két órakor kezdődik a bírővizsga, amelyre eddig Noviszádról négy, Temerinből két bírőjelölt jelentette be részvételét. Szombat délután a bírővizsgák elméleti részét bonyolítják le és vasárnap délelőtt kerül sor a gyakorlati vizsgákra. A gyakorlati vizsgákat valószínűleg a Karagyorgye-pályán tartják meg és a jelöltek két ifjusági vagy kombinált csapat mérkőzését vezetik egyenként 10—15 percre.

A gyakorlati vizsgát délelőtt 10 óráig be kell fejezni, mert pontban tíz órakor játsszák a kerület második osztályának első tavaszi bajnoki mérkőzését. A Temerini TC jóképességű együttese mérkőzik a noviszádi Postás AC csapatával. A mérkőzés kimenetele nagyjelentőségű a másodosztály bajnoki helyezésének szempontjából. Az őszi mérkőzést 3:0 arányban a Postások csapata nyerte meg és az eredmény akkor nagy meglepetést keltett. A kitűnő temerini együttes ugyanis a további bajnoki, de még inkább a barátságos mérkőzések során sorra verte az összes noviszádi másodosztályú együtteseket és az őszi fordulóban épen a Postásoktól elszenvedett veresége miatt a Postás AC mögött a második helyre küzdötte fel magát.

A tél folyamán a temerinek félelmes együttese nagy vereséget szenvedett. Játékosgárdájából épen a legjobbak bevonultak, vagy elköltöztek Temerinből és így a csapat játékerje sokat vesztett az őszi formájával szemben. Futballtudása mindazonáltal le nem becülhető és a Postások jól teszik, ha erre a találkozásra úgy készülnek fel, mint a tavaszi szezon egyik legkeményebb küzdelmére. Ugy tudjuk, hogy a szimpatikus és fegyelmzett postás-együttes komoly tréninggel készült fel a tavaszi bajnoki szezonra és így valószínű, hogy őszi győzelmét — ha nem is épen három gólkülönbséggel — vasárnap megismétli.

Az elsőosztály szezonnyitó küzdelmét az OSKV vívja meg a petrovaradini Gradjanszki csapatával. Néhány héttel ezelőtt már mérkőzött egymással a két csapat és ezen hatalmas meglepetést keltett a petrovaradiniek lelkes és eredményes játéka. Már 3:0 arányban vezettek és a bajnokcsapat csak nehéz küzdelem árán vívta ki az eldöntetlent. Azóta részben már szertefoszlott a Gradjanszki köré font titkos reménykedések fátyla, mert egy héttel később

a NAK-tól megsemmisítő vereséget szenvedett. Kár volna azért a Gradjanszkit már most elparentálni, hiszen a NAK-tól elszenvedett veresége könnyen lehet pillanatnyi indiszpozíciónak a következménye. Az OSKV-nak épen ezért nincs oka elbizakodottságra, bár a NAK ellen mult vasárnap kijátszott formájából ítélve többgölos győzelme valószínű.

A kerület ma este ülést tart.

Portugália válogatott csapata legyőzte a francia válogatottat. Lissabonból jelentik: Az országok közti labdarugó mérkőzésen Portugália csapata 4:0 arányban legyőzte Franciaország válogatott csapatát.

Budapest kombinált csapata két mérkőzést játszik Beográdban. Mint ismeretes, a jugoszláv—magyar sportbéke megpecsételése vasárnap két budapesti csapat játszik Jugoszlávlában. Az egyik Szuboticán, a másik Beográdban. A beogradi mérkőzés elé utóbbi napok folyamán akadályok tornyosultak, mert a budapesti profik túlságosan nagy anyagi követelésekkel álltak elő. Tegnap azután megtörtént a végleges megegyezés, amelynek értelmében a budapesti kombinált szombaton és vasárnap, tehát két mérkőzést játszik Beográdban. Az egyik beogradi ékszerkereskedő nagyértékű ezüsterleget ajánlott fel a mérkőzések győztesének azzal a kikötéssel, hogy eldöntetlen eredmény esetén a serleget annak a csapatnak ítéljék oda, amelyik szebb játékot mutatott.

A NAK vasárnap Sabácon játszik és az ut megbeszélése céljából ma este nyolc órakor futball szakosztályi ülést tart.

TÖZSDE

1927 március 17

A dinár árfolyamai

Budapesten 10.04—10.09 (pengőben), Prágában 59.10—59.60, Bécsben 12.43—12.49, Berlinben 7.36.50—7.40.50, Triesztben 38—38.50 Londonban 276.

Zürich

Budapest 90.80, (pengő), Páris 20.35, London 25.24, Newyork 519.87.50, Brüsszel 72.25, Milánó 23.85, Amsterdam 208.05, Berlin 123.32, Bécs 73.15, Szófia 3.75, Prága 15.39, Varsó 58.05, Beograd 9.15, Bukarest 3.12.50.

Beograd

London 276.40, Páris 223.50, Newyork 56.85, Zürich 10.955, Milánó 261.75, Prága 168.80, Berlin 13.51, Bécs 8.001, Budapest 9.95, Ratna Steta 341.

Noviszádi terménytőzsde

(Hivatalos jegyzések.)

Buza, bácskai, 75—76 kg 2 százalékos d. k. kötés 310 (500 mm), bácskai, Tisza 75—76 kg-os, 2 százalékos d. k. kötés 310 (100 mm), bácskai, Tisza, 76 kg-os d. k. kötés 312.50 (200 mm). Tengeri, bánáti III. 21-ig d. k. kötés 156 (400 mm), szerémi, Sid vidéki d. k. kötés 162.50 (200 mm). Buzallszt, 6. sz. bácskai kenyérliszt d. k. kötés 360 (200 mm), bácskai, 7. sz. kenyérliszt d. k. kötés 280 (200 mm), bácskai, nullás gg d. k. kötés 460 (200 mm), bácskai, 2. sz. kenyérliszt d. k. kötés 420 (100 mm), bácskai 5. sz. kenyérliszt d. k. kötés 380 (100 mm), szlavóniai, 6. sz. kenyérliszt d. k. kötés 340 (100 mm). Buzakorpa, bánáti zsák nélkül d. k. kötés 154 (300 mm). Irányzat: tengerinél lanyha, egyébként változatlan.

Az APOLLO-ban ma!

Strauss Oszkár világhírű operettje:

A VARÁZSKERINGŐ

Xenia Desni, Willy Fritsch és Mady Christians-sal a főszerepben.

A DUNA VIZÁLLÁSA

Március 10-én reggel	—	—	308
Március 11-én	—	—	318
Március 12-én	—	—	327
Március 13-án	—	—	334
Március 14-én	—	—	346
Március 15-én	—	—	351
Március 16-án	—	—	351
Március 17-én	—	—	354

Küldje be előfizetését!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralebban levő előfizetőinket és viszontelárusítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget jördülő postával utalványozni szíveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Tisztelettel „Délbácska” kiadóhivatala.

Szerkesztésért és kiadásért felel

TOMÁN SÁNDOR

Nyilt-tér*)

Id. Gumbinger Ferenc úgy a maga és gyermekei, valamint az összes rokonság nevében rajzalomtól megtört szívvel jelenti, hogy felejtethetetlen hitvese ill. leány, anya, nagynya és anyós

id. Gumbinger Ferencné
szül. Csasznek Josefina

f. hó 17-én reggel 7 órakor életének 50-ik, boldog házasságának 31-ik évében, rövid szenvedés és a haldokló szentségének ajtatos felvétele után nemese lelket Teremtőjének visszaadta.

Drága halottunk földi maradványai pénteken f. évi március hó 18-án d. u. fel 5 órakor fogják a Darányi-telep első utca 23. sz. gyászházban, a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszéltetni és onnan a róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az egésztesti szent mise áldozatot f. évi március hó 23-án reggel 8 órakor fogjuk a róm. kath. plébánia-templomban a Mindenhatóknak bemutatni.

Novisad, 1927. március hó 17-én.

Gyászoló család.

E rovatban közlöttekert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELADÁS

UJ HÁZ a vasuti fasorban, a Mozdony-szálló mellett április 1-re KIADO mely áll 3 szobas lakasból és egy üzlethelyiségből az összes mellékkeliségekkel, alkalmas étkezdenek vagy hasonló üzletnek. Bővebbet ugyanott. 889-1-3

Régóta fennálló jóforgalmu MÉSÁROS ÜZLET a Fő-utcán kiadó, esetleg eladó. Érdeklődők forduljanak a lap kiadóhivatalához (Wagner-palota.) 888-1-3

ÁLLÁST KERES

FIATAL HÁZASPÁR házmesteri, irodai, szolgálai vagy ehhez hasonló állást keres. Címe: Feichtner Karolinna, Zeljeznicka ul. 74. szám. 887-1

HÁZMESTERI ÁLLÁST keresünk azonnali belépésre. Cím: Rubus G. Kis-taludijeva u. 11. szám. 880-1-0

Szerb, magyar, német perfekt IRODISTANÓ állást keres azonnali belépésre. Cím a kiadóban. 888-1-2

HIRDETÉSEK

Komlószaritókat

a legjobb kivitelben s előnyös fizetési feltételek mellett készít s szállít

Kramer Testvérek

NOVI SAD, MALI LIMAN
sodronyáru és vasszerkezeti gyára.

1-0

Cement, Mész,
Reibsand, a legolcsóbb árban
házhhoz szállítva.

Gausz János

Novisad, Futoški put 66. — Telefon 534.

Virág és kerti

MAGVAK

legmegbízhatóbbak, minden mennyiségben kaphatók
N. Szentiványi, Novisad, Futoški put 45

Fiatal segédet

azonnali belépésre felvesz

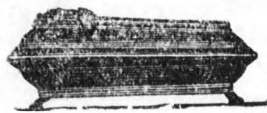
„PAX” Novisad, Futoški put 48.

Egy ügyes kovácsot

felvesszünk.

Kramer Testvérek

Novi Sad, Mali Liman.

Legolcsóbb temetkezési forrás Noviszádon
Dudarszka (Epres) ucca 39. sz.

Bársony Testvérek

asztalos mesterek.

Valuták, arany és ezüst pénzek,

értékpapírok vetele-eladása,

Áll. osztálysorsjegyek, ratna šteta részletüzlet,

Bank- és hitellügyletek,

a legkedvezőbb feltételek mellett.

Papp György

„Merkur” Bank- és Váltóüzlet

Novisad, Kralja Petra 29. Telefon 240.

Üzlethelyiség

a város főutcájában április hó 1-re kiadó.
Bővebb megtudható a kiadóhivatalban.

Féláru utazás Budapestre és vissza, úgy a jugoszláv, mint a magyar vasutakon

Kiállítási igazolvány felmutatása mellett 1927. évi március hó 19—27. között vizum nélkül

is átléphető a magyar határ. Ez esetben a vizum utólag Budapesten szerzendő be 50% árkedvezményvel. E vizum két havi tartózkodásra jogosít.

Az Országos Mezőgazdasági Egyesület 1927. március 24-től 28 ig tenyészállat és mezőgazdasági kiállítást rendez. Ez alkalomból

1927. március 13-tól április 6-ig

úgy a jugoszláv, mint pedig a magyar vasutakon féláru jeggyel lehet Budapestre és vissza utazni.

A kiállításra utazóknak szabályszerű és magyarországi utazásra is érvényes SHS. utlevéllel kell rendelkezniök. A vizum nélküli magyar beutazási kedvezmény, illetve az utólagosan beszerzendő féláru vizum, valamint a vasuti menetdíjkedvezmények csak a kiállítási igazolványok birtokosai által vehetőik igénybe.

A kiállítási igazolványok ára: 80 dinárban van megállapítva és kaphatók a felkért vidéki SHS. Kereskedelmi Testületknél, Pénzügyintézetknél, Utazási és Utlevélhivataloknál és a Beogradi Magyar Kereskedelmi Megbizottnál, Beograd, Palata Akademia, tel. 20—23, ahol a kiállításra vonatkozó minden közelebbi felvilágosítás díjtalanul beszerezhető. (Válaszbélyeg melléklendő.)

Azok, akik már 1927. március 19 előtt óhajtanak a féláru vasuti kedvezmény igénybevétele Budapestre felutazni és azok, akik nem akarnak a vizum utólagos beszerzésével Budapesten időt veszteni és annak utána járni, a szabályszerű magyar beutazási vizum beszerzése végett utleveleiket a Beogradi Magyar Kereskedelmi Megbizotthoz postán előzetesen is beküldhetik.

Hirdetmény

Noviszád város tanácsa az állami számvitelről szóló törvény 91. és 94. szakaszai alapján nyilvános szóbeli árverést hirdet a városháza előtt épített bódé bérbeadása ügyében.

Az árverést 1927. március hó 26-án délelőtt 9 órakor fogják megtartani a városi gazdasági hivatalban (I. emelet, 24. számú szoba.)

Az árverés feltételeit minden nap meg lehet tekinteni a városi gazdasági hivatalban, a hivatalos órák alatt.

Noviszád város tanácsüléséről 1927. márc. 12.

7508—1927. adm.

Lákics

polgármester-helyettes

Eladó

több keveset használt, de teljesen jókarban levő 100 Volt 42 Periodusu villanymotor 1 lóerőtől kezdve fölfelé, azonkívül Dynamok 65—110—200 Voltosak. Elvállalunk mindennemű motorok, Dynamok javítását és újratekerésését, Radio és auto-accumulatorok javítását és töltését.

Peikert és Neurohr, elektrikus és mechanikus Novi Sad, Primorska (Vásár) 21.

NOVOSADSKA KREDITNA ZADRUGA
előbb UJVIDÉKI HITELSZÖVETKEZET
Dudarszka (Epres) u 18.

Működését újól megkezdette. Elfogad betéteket magas kamatozással. Heti betétek 5 dinártól felfelé. Folyósít kölcsönöket váltóra és beablázásra.

Üzletnapok:

Minden kedden délután 5—7 óra.

Minden csütörtökön délután 5—7 óra.

Minden vasárnap délelőtt 10—12 óra.

Az igazgatóság.